

2020 / Vol:6, Issue:34 / pp.2097-2103

Arrival Date : 11.11.2020

Published Date : 26.12.2020

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.31589/JOSHAS.477>

Reference : Kaya, E. (2020). "Folklorik Açıdan Festival", Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences, 6(34):2097-2103.

REVIEW ARTICLE

FOLKLORİK AÇIDAN FESTİVAL

From A Folkloric Point Of View, The Festival

Dr. Ertuğrul KAYA

Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı, Kahramanmaraş/Türkiye

ORCID ID: 0000-0003-4183-5357

ÖZET

Festivaller folklorik açıdan oldukça zengin motifler taşımaktadır. Festivaller bir milletin ortak geçmişi ve yaşam felsefesinden izler taşır. Her festival bir inanışa, bir düşünceye, bir amaca hizmet eder. Festivaller neredeyse her millette görülen, kendi kültürel değerlerini, gelenek ve göreneklerini, içinde barındıran, ortak bir coşku ile kutlanan etkinlikler bütünüdür. Festivaller dinî niteliklerini ve ritüellerini temelde korurken değerlerini büyük ölçüde kaybetti ve eğlenceye ve şenliğe dönüştü. Festivaller, yeni ve eski değerleri geçmişle gelecek arasında katılımcı bir bağlantıyla harmanlar. Festivaller eski ve yeni biçimleriyle sosyal yaşamda yer bulmaya devam ediyor. Festivallerin belirli bir yer ve tarihte süreklilik kazanarak yapılması, gelenekselleşmesini ve etkinliklerin bir periyoda girmesini sağlar. Bu düzenlilik festivallerin dayandırılan temellerini ve içeriğinin herkesçe benimsenmesini sağlar, bu tür etkinliklere olan ilgiyi ve aşinalığı canlı tutar. Festivaller bir düzenleme komitesi tarafından çok geniş kapsamlı olarak organize edilir. Etkinliklerin bir sıra ile sunulması, festival alanının düzenlenmesi, festival katılımcılarının güvenliğini sağlamaya yönelik önlemler yoğun bir çalışma ve işbölümü gerektirir. Tüm bu çalışmalar festival katılımcılarının eğlenebilmelerini sağlamak adınıdır. Etkinliklerde dikkate değer bir nokta da; yeni kutlanmaya başlayan bir festivalde bile halk dansları, köy seyirlik oyunu, folklorik giysiler, el sanatları öne çıkmaktadır. Festivaller bu yönüyle folklorik öğeleri günümüze hızlıca taşıyan bir yapıya sahiptir. Festivallerde yaşatılmaya çalışılan öğeler günlük hayatta çoğunlukla görülmemektedir. Halkın coşkuyla katıldığı etkinlikler içinde bu folklorik öğeler ortaya çıkma zemini bulmaktadır. Festivaller genel olarak: Yer ve Etkinlik Adı Altındaki Festivaller, Üretime Dayalı Meyve-Sebze Adı Altındaki Festivaller, Bilinen Dinî Kişi ve Anma Günü Adı Altındaki Festivaller, 30 Ağustos Bayramı ve Güreş Müsabakaları Adı Altındaki Festivaller, olarak sıralanabilir.

Anahtar Kelimeler: Festival, bayram, folklor, folklorik, ritüel

ABSTRACT

Festivals have very rich folkloric motifs. Festivals have traces of a nation's common history and philosophy of life. While the festivals essentially retained their religious qualities and rituals, they largely lost their value and turned into entertainment and festivity. Festivals blend new and old values with a participatory link between the past and the future. Festivals continue to find a place in social life with their old and new forms. While the festivals essentially retained their religious qualities and rituals, they largely lost their value and turned into entertainment and festivity. Festivals blend new and old values with a participatory link between the past and the future. Festivals continue to find a place in social life with their old and new forms. Performing the festivals by continuing at a specific place and date ensures the traditionalization of the festivals and causes the events to be celebrated periodically. This regularity keeps the interest and familiarity of the events alive by ensuring that the foundations and content of the festivals are adopted by everyone. Festivals are extensively organized by an organizing committee. It takes a lot of work and work sharing to perform the festival events in order, organize the festival area and ensure the safety of the festival participants. All these efforts are for the festival participants to have fun. A striking point in the events is that even in a festival that is celebrated for the first time, folk dances, village games, folkloric clothes, handicrafts stand out. Festivals have a structure that quickly carries folkloric elements to this day. The elements that are tried to be kept alive at festivals are mostly not seen in daily life. Folkloric elements find the ground to become prominent in the events in which the people participate enthusiastically. Festivals in general can be listed as Festivals Under Place and Event Name, Festivals Under Production Name of Fruit and Vegetables, Festivals Under Name of Known Religious Person and Memorial Day, Festivals Under Name of Festival of August 30 and Wrestling Competitions.

Key words: Festival, holiday, folklore, folkloric, ritual

1. GİRİŞ

Festivaller, yüzyıllardır insanların eğlenmesi, bir araya gelmesi, kültür, gelenek ve göreneklerini gelecek nesillere taşınmasında bir araç olmuştur. Bugün dünyanın pek çok yerinde farklı kültürler altında festivaller kutlanmakta, ortak festival coşkusu ile insanlar bir araya gelmektedir.

Festivaller bir milletin ortak geçmişi ve yaşam felsefesinden izler taşır. Her festival bir inanışa, bir düşünceye, bir amaca hizmet eder. Festivaller neredeyse her millette görülen, kendi kültürel

değerlerini, gelenek ve göreneklerini, içinde barındıran, ortak bir coşku ile kutlanan etkinlikler bütünüdür.

Festival, kelime kökü olarak Webster'deki anlamına göre; Latince “festun” kökünden “fes'tal” şeklinde “tatil, bayram” anlamlarıyla Fransızcaya ve İngilizceye geçtiği; “bayram, şenlik” anlamındaki “feste, fest” sözcüklerinin Latince'deki ilk biçiminin “kutlama, eğlence, bayramla ilgili” anlamlarındaki “festivalis, festivus, festive” sözcükleri olduğu belirtilir.

Sözcük, Türkçe Sözlük'te “Dönemi, yapıldığı çevre, katılanların sayısı veya niteliği programla belirtilen ve özel önemi olan sanat gösterisi; Bir bölgenin en ünlü ürünü için yapılan gösteri dizisi, şenlik” şeklinde anlamlandırılmıştır (2005:692).

Gülensoy (2007:124) bayram sözcüğünü; “Milli ve dinî bakımdan önemi olan ve kutlanan günler” şeklinde tanımlar ve Divan-ı Lügati't-Türk'te sözcüğün badram/bedrem olarak geçtiğini söyler.

Çay (1989:43) bayramlarla ilgili şunları ifade eder:

Bayramlar her millette görülen ve toplumun bütün fertleri tarafından benimsenen ve gününde bütün imkanlarıyla halkın katıldığı ortak adetlerdendir. Bütün bayramların dinî veya milli bir inanıştan, o toplumu ilgilendiren ortak bir hatıradan, gelenekten, duygulardan ve tabiatan doğduğu bilinmektedir. Her dinin ve özellikle Türklerde milli bir din haline gelen İslamiyet'in eski bayram ve ayinleri pagan dönemi gelenekleri olarak kabul etmesi tabiidir. Ancak İslamiyet'i sathi bir biçimde kabul etmiş olan ilk Müslüman konar göçer Türk toplulukları, sürgün avı, toy, şölen, yağ vb. gibi adetleri İslamiyet'e rağmen bu dinin yeni bir unsuru olarak devam ettirmişlerdir. Bu ananeler çeşitli Türk topluluklarında birbirlerinden çok az farklarla günümüz Türk dünyasına bir kültür mirası olarak intikal etmiştir. Özellikle yeni-yıl, yıl-başı, yeni-gün gibi adlarla ifade olunan bahar bayramları ve adetleri Türkler arasında değişik adlarla anılmışlarsa da, ancak kutlama törenlerindeki ananeler, inanışlar, törenler küçük farklılıklar ile bir bütünlük göstermektedir.

Boratav (1973:249-250) ise bayramla ilgili olarak:

Bayram bir sıra gösterilerden meydana gelir; onların biçimlerini, kurallarını gelenek belirlemiştir. Doğum, evlenme, ölüm gibi olayların vesile olduğu törenlerden bayramı ayırmayı sağlayan bir şeyler var; bayramın başlıca özelliği, kutlamasına bir ferden vesile olmamasıdır. Ağıt töreni, ölmüş bir kişi için düzenlenir; düğün evlenen bir delikanlı ile bir genç kız için kutlanır. Bayram ise bir topluluğun bütünü için ve bütününce düzenlenen, uygulanan törenlerin bileşimidir. Dinlik bayramlarla, “bir mayıs” çağdaş işçi bayramı, veya geleneklik bahar bayramları gibi laik bayramlar devlet hudutlarını da aşar; milli bayramlar bütün milletin ortalama katıldıkları gösterilerdir. Sevinç gösterileri olmaları da onların bir özelliğidir; Şii toplulukların muharrem ayinleri (Hüseyin'in ölüm yıldönümünü anma törenleri), bütün bir mezhep topluluğunu içine almakla beraber “bayram” diye adlanmaz ve bu sebeple de aynı tarihlerde, yas süresinin sonunda kutlanan aşure törenlerini gelenek başka bir kökene çıkararak “Nuh tufanının sona ermesine yakın yenilen toplu aş”ın anısı diye yorumlamıştır. Bayramın bir başka özelliği de yılın belli bir gününde kutlanmasıdır. Her bayram, birkaç gün sürse bile bir defa kutlanır; bir defasında bir tarihte, bir defasında başka bir tarihte kutlanan törenlere bayram denmez.

Gennep (1939:48-50), bayramların ortaya çıkışı ile ilgili olarak şunları söyler:

Muayyen bir sıraya göre, hudutları tahdit olunmuş bir insan kategorisi tarafından icra olunan ve bazı fertlerin aralarındaki ve yahut ta profan alemle münasebetlerini tadil etmekle mükellef bir takım fiillerin heyeti mecbuasına merasim adı verilir. Papas tarafından dinî kaidelerin tespit ettiği bir sıraya göre icra edilen messe merasimi (Katolik kilisesindeki toplu ibadet ayini) mümini Allah ile communion haline koyar. Dinî ayinlere müteallik merasimler olduğu gibi profane (dinle alakası olmayan) merasimler de vardır. Folklor'da birinci kategoriye ferdi veya toplu evliya ziyaretleri, ikinci kategoriye de eski “Papegai atışları” bayramları (Papagai: papağan; atış müsabakalarında hedef makamında bir direğe dikilen yalancı kuş), panayır günlerinin eğlenceleri, ziyafetler, bir evliyanın adına yapılan bayramlar (yortu merasimleri) girer. Fakat ekseri ahvalde, bu profan ve mukaddes diye ayırdığımız iki karakter birbirine iyice karışmaktadır: Eski mysteres (İsa'nın hayatını temsil eden sahneler)'lerde ve “Deliler bayramı” (fete des fous; Ortaçağ'da, 6 kanunisani Epiphanei yortusunda tesit olunan bir bayram)'nda, vaftizde,

kırkını bitirme merasiminde (relavilles: lohusanın ilk kiliseye gitmesi münasebetiyle yapılan merasim), evlenmede, cenazede olduğu gibi.

Türk kültüründe festival sözcüğünün kullanılması yenidir. Oysa bu sözcüğün taşıdığı anlamı ve uygulama biçimlerini karşılayan “bayram, şenlik, şölen” gibi pek çok kavram mevcuttur. Folklorik açıdan son derece önemli olan bu kavramlar günümüzde “festival” sözcüğü ile adeta yenilenmiş ve canlanmış olarak yeniden etkinlik kazanmıştır.

Köprülü (2011:39), İslamiyet’ten önceki Türk medeniyetini izahında şunlara değinir:

Türklerde din, tabiatıyla sosyal ve siyasi teşkilatlarının mahiyetiyle mütenasip bir şekilde tecelli ediyordu. Onlar ayrı aşiretler halinde yaşadıkları zaman “Totemizm” dinine salık idiler. Esasen “Totemizm”, aşiretin daha küçük, çok küçük tek parçası demek olan “Semiyye: Clan” dinidir. “Totem” herhangi bir aşiret parçasının kendisinin atası saydığı ve ismini aldığı nebat veya hayvanın mabud tanınmasıyla belirlenmiş olur. Türklerin avcılık devirlerine ait olan bu “Semiyye” teşkilatında Semiyyeler totemlerinin etini yiyemezler, yalnız yılda bir kere bir nevi iptidai “hac” ayininden sonra onu kurban ederek yerlerdi. İşte Türklerde uzun müddet devam eden “Sığır: dinî sürgün avı” ve “Şölen: umumi ziyafetler” bunun kalıntısıdır. Tıpkı bunun gibi, Semiyye’nin ferdlere yüklediği -mesela birbirinin intikamını almak, yasını tutmak gibi- birtakım dinî ve hukuki mecburiyetler vardı ki, bundan da “Yuğ: Matem” adlı diğer mühim bir dinî ayin daha çıkmıştır. Daha sonraları Türkler başka dinler eğirince, bu eski dinî ayinler, milli birer örf ve adet hükmüne girmiştir. Türklerde bundan başka “yukarıda mavi sema” ile “aşağıda kara yer” adlı iki dinî “Umde” daha vardır ki, işte “Tu-kiie”lerde buna “Yer-sub: Yer su”, perilerine ata saydıkları “Kurt”un namına yılda bir defa dinî merasim ile ibadet edildiğine rast ediyoruz.

Festivallerin bu tür tanımlamalarda da açıkça görüleceği üzere kültürümüzdeki bayramlarla büyük benzerliği vardır. Her şeyden önce çıkış noktası dinî bir niteliğe dayanmaktadır. Festivaller içerdiği dinî nitelikleri, ritüelleri özü itibarıyla hissettirmekle birlikte büyük oranda bu tür özelliklerini kaybedip başlı başına bir eğlenceye, şenliğe dönüşmüş görünümü vermektedir.

“Türkiye’deki festival ve şenlik sınıflandırılmalarında dikkate alınabilecek bir diğer husus da dinî ya da ladinî kökendir. Festivallerin ne kadarının dinî ne kadarının profan olduğunun ortaya konulması Türk eğlence kültüründe dinin etkisinin ve hegemonyasının olup olmadığı, şayet varsa ne ölçüde ve ne şekilde bulunduğu tespit edilmesi açısından ipuçları verecektir” (Türkmen, 2017:69).

“Ülkemizde, ulusal belirli günlerin dışında bir yöreye, bir ile, bir ilçeye ya da bir köye özgü; oranın yerel bir özelliğiyle, bir ürünüyle, bir geleneğiyle ilgili olarak kutlanan, kutsanan, canlandırılan günler, haftalar vardır” (Örnek, 2000:47).

Festivallerin belirli bir yer ve tarihte süreklilik kazanarak yapılması, gelenekselleşmesini ve etkinliklerin bir periyoda girmesini sağlar. Bu düzenlilik festivallerin dayandırılan temellerini ve içeriğinin herkesçe benimsenmesini sağlar, bu tür etkinliklere olan ilgiyi ve aşinalığı canlı tutar.

Örnek (2000:47), bu türden günler, haftalar kutlanırken şenliklerin düzenlenmekte, yerel oyunların oynanmakta olduğunu, geleneklerin canlandırıldığını belirtir. Ayrıca, bunların bir bölümünün yerel takvimin gereği olarak artık oturmuş, düzen kazanmış, her yıl kutlanan ve kutsanan bir nitelik kazandığını, bir bölümüyle son yılların turizm etkinliği içinde yer almakta olduğunu, giderek bir geleneğe dönüştürülmek istendiğini söyler.

Festivaller bir düzenleme komitesi tarafından çok geniş kapsamlı olarak organize edilir. Etkinliklerin bir sıra ile sunulması, festival alanının düzenlenmesi, festival katılımcılarının güvenliğini sağlamaya yönelik önlemler yoğun bir çalışma ve işbölümü gerektirir. Tüm bu çalışmalar festival katılımcılarının eğlenebilmelerini sağlamak adınadır.

Etkinliklerde dikkate değer bir nokta da; yeni kutlanmaya başlayan bir festivalde bile halk dansları, köy seyirlik oyunu, folklorik giysiler, el sanatları öne çıkmaktadır. Festivaller bu yönüyle folklorik öğeleri günümüze hızlıca taşıyan bir yapıya sahiptir. Festivallerde yaşatılmaya çalışılan öğeler günlük

hayatta çoğunlukla görülmemektedir. Halkın coşkuyla katıldığı etkinlikler içinde bu folklorik öğeler ortaya çıkma zemini bulmaktadır.

“Anadolu’nun, özellikle antik çağlardan kalma anıtlar bakımından ilgi çeken yerlerinde, son zamanlarda iç ve dış turizm hareketlerini geliştirme gayreti ile düzenlenen ‘kermes’ler de yeni çağın ekonomik şartlarının, yepyeni bir ‘üretim’ tarzı ve gelir kaynağı olan ‘turizm endüstrisi’nin yarattığı bayramlardır. Bunların oluşumları bakımından eski geleneklerle hiçbir ilgileri olmamakla beraber, programlarının içinde geleneklerin malı olan bayramlara özgü bütün gösterilerin yer alması bakımından, halk bayramlarının incelenmesinde ihmal edilmemesi gerekir” (Boratav, 1973:264-265).

Örnek (2000:47-53), görsel kaynaklar içinde yer verdiği Şenlikler, bayramlar, yerel günler başlığı altında, Milli Folklor Araştırması Dairesi’nin 1973’te Ankara’da yayımladığı Türkiye Belirli Günler Takvimi’nden yararlandığını belirterek şenlikler, bayramlar, yerel günleri; Yiyecek-ıçeceklerle ilgili şenlik, bayram ve günler; Meyve ve yemişle ilgili şenlik, bayram ve günler; Bitki ve çiçeklerle ilgili şenlik, bayram ve günler; Su, çağlayan, deniz, gölle ilgili şenlik, bayram ve günler; Mevsimlerle, aylarla ilgili olanlar, şeklinde tasnif eder.

Festivaller genel olarak 1-Yer ve Etkinlik Adı Altındaki Festivaller, 2-Üretime Dayalı Meyve-Sebze Adı Altındaki Festivaller, 3-Bilinen Dinî Kişi ve Anma Günü Adı Altındaki Festivaller, 4- 30 Ağustos Bayramı ve Güreş Müsabakaları Adı Altındaki Festivaller, olarak sıralanabilir.

1.1. Yer ve Etkinlik Adı Altındaki Festivaller

Değişen değerlerle evrensel ve modern bir yapı kazanan “kültür haftası” biçiminde de kutlanan festivallerdir. Bu festivaller büyük bütçeli, bakanlık, valilik, kaymakamlık, belediye katkı ve organizasyonu ile gerçekleştirilen oldukça kapsamlı festivallerdir. Festival boyunca panel, konferans, söyleşi, sergi ve açılışların yapıldığı bir etkinlikler dizisidir.

Festival etkinlikleri, belli günler arasında ya da hafta boyunca birbiri ardınca ya da aynı anda farklı etkinlikler şeklinde gerçekleştirilir. Çoğunluğu uluslararası nitelikte olan bu tür festivallere dünyanın çeşitli yerlerinden ve ülke içinden katılımcılar olmakta böylelikle kültür alışverişi ve turizmde hareketlilik sağlanmaktadır.

Bu tür festivallerin tanınırlığı ve sürekliliği diğer festivallere kıyasla daha yüksektir. 2019 yılı itibarıyla 46.’sı düzenlenen “Uluslararası Silifke Müzik ve Folklor Festivali” bu festivallere örnektir.

1.2. Üretime Dayalı Meyve-Sebze Adı Altındaki Festivaller

Kadim hasat şenliklerinin bir uzantısı gibi düşünülebilecek festivaller grubudur. Kutlamalarda bu arkaik yön açıkça görülmemektedir. Daha çok bir meyve ya da sebzenin tanıtımının yapılması ve bir bölgeyle ilişkilendirilmesi şeklinde ürünün pazarının artırılması gayesi hedeflenen, ekonomik yönü ağır basan festivallerdendir. Bununla birlikte üreticilerin bilinçlendirilmesi, daha iyi ürün yetiştirilmesi konusunda teşvik edilmesi de amaçlanır.

Festival aracılığı ile katılımcılar arasında davetli bulunan bürokratlar ve yetkili kişilerle bölge halkı birebir görüşüp tarımsal üretimle ilgili taleplerini ve sorunlarını dile getirme imkanı da bulmaktadır.

Bu festivaller her ne kadar tarımsal ekonomi temelliymiş gibi görünse de folklorik öğelerin yaşatılmaya çalışıldığı etkinlikler de yoğunluktadır. Özellikle tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu kırsal bölgelerde gerçekleştirilen bu tür festivaller ile yöre insanının eğlenmesi, kültürel bir şölen yaşaması, farklı bölgelerden gelen katılımcılar ile tanışıp görüşmesi açısından önemlidir. Mut Çömelek Köyü Göğden Yaylası’nda kutlanan “Çömelek Köyü Elma, Üzüm ve Kültür Şenliği” etkinlikleri içinde Toros yörüklerinin yaşam biçimini yansıtan “saya” adı verilen seyirlik oyun da oynanmaktadır.

2019 yılı itibarıyla 48.’si düzenlenen “İzmir Kemalpaşa Altın Kiraz Kültür ve Sanat Festivali” ile 57.’si düzenlenen “Mut Karacaoğlan Kayısı Festivali” bu festivallere örnektir.

1.3. Bilinen Dinî kişi ve Yerleri Anma Günü Adı Altındaki Festivaller

Anma günleri, bölgede yaşadığı bilinen dinî nitelikli kişilerin mezarları, türbeleri ya da yaşamış olduğu yerlerde kutlanan dinî niteliği ağır basan festivallerdir. Duaların, mevlitlerin okunduğu anma günlerinde, anılan kişilerle ilgili bilimsel konuşmalar da yapılır. Bölgede yaşamış olan ya da yaşamış olduğuna inanılan kişilerin bölge halkı tarafından kutsanması ile ortaya çıkmış kutlamalar bütünüdür. Katılımcılar için oluşturulan küçük pazarlar bu günlerin genel manevi ortamının yanında ekonomik bir yan da sergiler.

“Yatırlar, aynı zamanda yatırım önemine göre az veya çok önemde kalabalıkların belli günlerde buldukları yerlerdir; ziyaretler, orada toplaşanlarla yerli veya gezgin satıcılar arasında alışverişlere vesile olur. Alışveriş, ibadet ve bayram bir arada olur, birbirini tamamlar” (Boratav, 1973:278).

2019 yılı itibarıyla Tarsus Belediyesi tarafından 25. 'si düzenlenen “Geleneksel Hıdırellez Şenlikleri”; Mut Yalnızcağ Köyü'nde kutlanan “Nure Sofî Anma Günü” bu tür etkinliklere örnektir.

1.4. 30 Ağustos Bayramı ve Güreş Müsabakaları Adı Altındaki Festivaller

“Başkomutanlık Meydan Savaşı'nın ilk kutlandığı yıldönümü 1924'ün 30 Ağustosudur. Şunu belirtmeliyiz ki, 30 Ağustos'un 'Zafer Bayramı' olarak kabulü hakkında 795 sayılı yasa, 1 Nisan 1926'da kabul edilmiş ve herhalde, yurt çapında bayram olarak 30 Ağustos 1926'dan itibaren kutlanmaya başlanmıştır” (Akbayar, 1975:322-323).

30 Ağustos'un resmî kutlamalarının dışında festival niteliği taşıdığı etkinlikler genellikle yaylalarda gerçekleştirilenlerdir. Bu etkinliklerde resmî kutlamanın ardından gün boyu süren bir dizi etkinlik gerçekleştirilir. Folklor oyunları, çeşitli yarışmalar, seyirlik oyunlar yanında karakucak, yağlı güreşleri de gerçekleştirilmektedir. Günümüzde güreşler bu tür festivallerin en önemli etkinliği durumundadır. 30 Ağustos Bayramı ve Güreş Müsabakaları Adı Altındaki Festivalleri çoğunlukla aynı gün içerisinde bitirken hafta boyunca kutlanan festivaller de vardır.

Silifke Mara ve Gökbelen Yaylalarında kutlanan “30 Ağustos Zafer Bayramı ve Yayla Şenlikleri” bu festivallere örnektir.

Yayla şenlikleri, profesyonel ölçekte organize edilen festivallerden farklı olarak halkın daha çok sahiplendiği, samimi bir etkinlikler bütünüdür. Bu yönüyle folklorik açıdan incelenmeye daha uygundur. Yayla festivalleri diyebileceğimiz bu yerel şenliklerde mekanın tüm unsurları etkinlikler içinde yerini alır. Yayla kültürü, başlı başına bir dinginlik ve eğlenme biçimi olarak kendini gösterir. Günümüzde yaylalara kasıtlı olarak dinlenmek ve hoşça vakit geçirmek için çıkılmaktadır. Bu amaçlarla gününbirlik ya da mevsimsel olarak iskan olmuş halkın festival kutlamaları yayla kültürünün pekişmesini ve güncelliğini korumasını sağlamaktadır.

2. SONUÇ ve ÖNERİLER

Festivaller folklorik açıdan oldukça zengin motifler taşımaktadır. Hızla değişen dünyamızda, teknolojinin insan hayatını sürekli yeni bir boyuta taşıdığı, yeni yaşam koşulları ve gereklilikler sunduğu bir ortamda festivaller, folklorik öğelerin korunmasını sağlayan bir güçtür.

Festivaller mevcut ve yeni oluşan değerleri bünyesinde harmanlayarak geçmişle gelecek arasında katılımcı bir bağ kurmaktadır. Başlangıçta dinî temeller üzerine kurulmuş olan festivaller, bugün bir alanın alt dallarında farklılaşarak her ilgiye hitap edebilecek bir katılım olanağı taşıyor. Örneğin müzik festivalleri, jazz festivali, rock festivali, blues festivali gibi özel ilgi alanlarını da kapsayacak şekilde genişlemektedir.

Küresel ölçekli yaşanan iklim değışmeleri sonucunda çevreye duyarlı sivil toplum kuruluşları ve bazı belediyelerin organizesi ile kutlanmaya başlayan “çevre günü” etkinlikleri de festivaller bağlamında incelenmeye değerdir.

Türkiye, sayıları her geçen yıl artan Göbeklitepe, Karahantepe gibi hem bölgenin hem de dünya tarihini değıştirecek nitelikte zenginliklere sahiptir. Bu tür ören yerlerinde uluslar arası çapta düzenlenecek festivaller, pek çok açıdan yarar sağlayacaktır. Arkeolojik öğeler halkbilimi açısından da önemli veriler sunmaktadır. Görüleceği üzere festivalin yelpazesi oldukça geniştir. Bu geniş alanın folklorik unsurlar bağlamında layıkıyla incelenmesiyle disiplinler arası kıymetli veriler ortaya çıkarılmış olacaktır.

Ülkemizde festival kültürünün hızla yaygınlaştığının göstergesi en ücra yaylalarda, mezralarda bile festivalin izlerinin görünüyor olmasıdır. Festivaller toplumsal yaşam içerisinde çoktan yerini almıştır. Folklorik açıdan bu renkli ve canlı mecranın akademik olarak halkbilimi çalışmalarında yeterince ilgi görmemiş olması, daha çok turizm faaliyetleri içerisinde değerlendiriliyor olması anlaşılır değildir. Çalışmamız, festivallere olan akademik ilginin artmasına yönelik anımsatıcı bir adımdır.

KAYNAKÇA

Akbayar, Y. (1975). 1 Yılın Kılavuzu 1974 Günler, Haftalar, Şenlikler, Bayramlar, Mesireler, Fuarlar. İstanbul: Fakülteler Matbaası

Boratav, P. N. (1973). 100 Soruda Türk Folkloru. İstanbul: Gerçek Yayınevi

Çay, M. A. (19089). Türk Ergenekon Bayramı, Nevruz. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları

Gennep, V. A. (1939). Folklor. (çev. Pertev Naili Boratav) Ankara: Cumhuriyet Halk Partisi Yayını, Ulus Basımevi

Gülensoy, T. (2007). Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları

Kaya, E. (2001). İçel’de Festivaller. (Yayımlanmamış Lisans Tezi). Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

Köprülü, M. F. (2011). Türk Edebiyatı Tarihi. (8.Baskı). Ankara: Akçağ Yayınları

Örnek, S. V. (2000). Türk Halkbilimi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları

Türk Dil Kurumu. (2005). Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları

Türkmen, N. (2017). Türkiye’de Festivaller ve Şenlikler. (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Webster's New Twentieth Century Dictionary of the English Language, (1979). Unabridged, (haz. Noah Webster), New York: Simon and Schuster

EXTENDED ABSTRACT (GENİŞLETİLMİŞ ÖZET)

Introduction

Festivals have very rich folkloric motifs. Festivals have traces of a nation’s common history and philosophy of life. While the festivals essentially retained their religious qualities and rituals, they largely lost their value and turned into entertainment and festivity. Festivals blend new and old values with a participatory link between the past and the future. Festivals continue to find a place in social life with their old and new forms. While the festivals essentially retained their religious qualities and rituals, they largely lost their value and turned into entertainment and festivity. Festivals blend new and old values with a participatory link between the past and the future. Festivals continue to find a place in social life with their old and new forms. Performing the festivals by continuing at a specific

place and date ensures the traditionalization of the festivals and causes the events to be celebrated periodically. This regularity keeps the interest and familiarity of the events alive by ensuring that the foundations and content of the festivals are adopted by everyone. Festivals are extensively organized by an organizing committee. It takes a lot of work and work sharing to perform the festival events in order, organize the festival area and ensure the safety of the festival participants. All these efforts are for the festival participants to have fun. A striking point in the events is that even in a festival that is celebrated for the first time, folk dances, village games, folkloric clothes, handicrafts stand out. Festivals have a structure that quickly carries folkloric elements to this day. The elements that are tried to be kept alive at festivals are mostly not seen in daily life. Folkloric elements find the ground to become prominent in the events in which the people participate enthusiastically. The festivals that were celebrated religiously at the beginning show a feature that can appeal to every interest by differentiating today. It expands to include special interests such as music festivals, jazz festival, rock festival, blues festival. The indication that the festival culture has become widespread in our country is that the traces of the festival are visible even in the remotest plateaus and hamlets.

Method

In our review, examples of Mersin province are presented as a reference. We have listed the festivals according to a certain classification and associated them with the festivals in Mersin. The purpose, place, time and activities of the festivals are explained. Information was also provided on the number of times the festivals were celebrated.

Findings

Festivals in general can be listed as Festivals Under Place and Event Name, Festivals Under Production Name of Fruit and Vegetables, Festivals Under Name of Known Religious Person and Memorial Day, Festivals Under Name of Festival of August 30 and Wrestling Competitions. Festivals under the Place and Event Name are festivals that are celebrated in the form of “culture week” by gaining a universal and modern structure with the change of values. Festivals under the Name of Fruit and Vegetables Based on Production are festivals that can be considered as an extension of the ancient harvest festivities. This archaic direction cannot be clearly seen in the celebrations. It is one of the festivals that aim to increase the market of the product by promoting a fruit or vegetable and associating it with a region. Festivals Under the Name of Known Religious Persons and Places of Remembrance Day are festivals that dominate the religious character celebrated in the graves or places where religious people known to live in the region live. Festivals Under the Name of August 30 and Wrestling Competitions are festivals that are usually celebrated in the plateaus, apart from the official celebrations of August 30.

Conclusion, Discussion and Recommendations

Festivals have already taken their place in social life. Despite this, it is not understandable that folklorically this colorful and vibrant area does not attract enough attention in folklore studies and that this area is evaluated mostly in tourism activities. Our study is a reminder step towards increasing academic interest in the festival. Festivals should be handled with the necessary care in folklore with the colorful materials they contain. Although there are few studies about the festival, it should not be forgotten that it is a lively area that should always be worked on, especially with its constantly updated aspects, considering the diversity of the festival. Festivals with both local and international characteristics are an indication that they are worth studying at an academic level. Our wish is that the theme of the 'festival' is adequately analyzed both in our country and abroad. In this way, the folkloric richness of the festivals will be illuminated in all aspects.